

POLIROM
Top 10+

PARINOUSH SANIEE

Tatăl
celuilalt copil

PARINOUSH SANIEE

Tatăl celuilalt copil

Traducere din limba persană
de Cristina Ciovârname

POLIROM
2017

1

— Ia spune, Shahab, tu ești aici?

— Da!

— Ce mic erai! Cine e domnul care te ține așa în brațe?

Am privit lung fotografia. Cine e? Cine e cu adevărat? Am simțit o strângere de inimă, limba mi-a amorțit, priveam încurcat în jur, căutând o cale de scăpare. Casa era plină. Jumătate din musafiri veniseră deja. Unde îi găsisese mama pe toți? E chiar așa de important că te-ai făcut mai mare? Eu nu simțeam că m-aș fi schimbat prea mult. Toți stăteau de vorbă, râdeau, se plimbau de colo colo prin casă. Nu știam cum trebuie să mă comport ca gazdă. Câțiva prieteni au intrat pe ușă și ceilalți s-au adunat în jurul lor, așa că m-am folosit de prilej s-o zbughesc pe scări, la etaj. Când am închis ușa camerei în urma mea și m-am sprijinit de ea, gâfâiam, deși nu obosisem chiar așa de tare.

— Ce te-a apucat? întrebă o voce cunoscută dinăuntru meu.

Fără să vreau, am răspuns cu glas tare:

— Nu știu...

Vocile prietenilor îmi răsunau în urechi. Tot nu-mi găsisem liniștea de care-aveam nevoie. Am ieșit din cameră, am deschis ușa terasei și am pășit ușor afară. M-am străduit să-nchid

cu totul ușa în urma mea. O adiere răcoroasă mi-a mângâiat fruntea fierbinte. Am respirat adânc. Uitându-mă la treptele interzise de pe acoperiș, o durere ascuțită mi-a străpuns spatetele. O resimțeam de fiecare dată când mă uitam la ele, fără a ști prea bine din ce motiv. Ceva se întâmpla în mintea mea tulburată. Am urcat treptele. Cât timp trecuse de când călcașem pe-acolo ultima oară? O zi? Un secol? Anii au început să se învâlmășească și, ca-ntr-un vârtej năucitor, mă întorceam tot mai mult în trecut. Când m-am așezat pe banca de pe acoperiș, eram din nou un copil de patru-cinci ani, prost și speriat.

Din ziua în care am descoperit că sunt prost, am devenit sensibil la acest cuvânt, iar când eram strigat așa, mă înfuriam, țipam, spărgeam ceva sau loveam pe cineva și făceam un târăboi în toată regula. Însă din clipa în care am acceptat realitatea, m-am purtat altfel: nu-mi mai ieșeam din fire când auzeam vorba aceasta, deși mi se punea un nod un gât, o gheară îmi strângea inima, totul mi se întuneca în fața ochilor și mi se părea că nici soarele nu mai strălucește. Căutam un colț unde mă ghemușiam și-mi cuprindeam picioarele cu brațele. Îmi lăsam capul pe genunchi și îmi doream să mă fac mic, atât de mic, încât să nu mă mai poată vedea nimeni. Nu mai aveam chef să mă joc, uitam cum e să râzi, nu mă mai înveselea nimic. Și orele acelea se prelungeau, ajungând până la o zi-două. Știți ce mult înseamnă o zi-două pentru un copil de patru ani? Poate chiar cât o lună sau două pentru oamenii mari.

Cred că-mi era mai bine când răspundeam violent, deși mă pedepseau, luam bătaie, mă

certau, iar eu plângeam. Însă așa totul se termina repede. Nu dura mai mult de o oră sau două.

La început mi-am închipuit că a fi prost e un lucru bun și îmi plăcea când mă strigau „prostule“, pentru că o spuneau pe un ton vesel.

Verișorul meu Khosrou a fost primul care mi-a observat încetineala și mi-a dat acest nume. Când mă vedea, spunea:

— Ah, ce prostănac cuminte! Ia vino tu și stai în cap, ca să-ți dau o bomboană. Așa, bravo, ce băiat ascultător!

Făceam orice-mi cerea. El râdea, se bucura, mă răsplătea și mă încuraja. Și verișoara mea Fereshteh mă iubea mult, tot pentru că eram prost. Mă striga „prostuțul meu“ și mă lua în brațe. Cât de mult îmi plăcea cum mirosea! Și ea se bucura de isprăvile mele, râdea și îmi cumpăra ciocolată sau înghețată. Îmi plăceau mult ciocolata și înghețata, dar adevărul este că și mai mult îmi plăcea s-o văd că se bucură. Eram gata să fac orice ca să o înveselesc cât mai tare. Fiindcă ei râdeau ori de câte ori îmi spuneau „prostule“, mi se părea, firește, că e un lucru bun. Nu știam că oamenii pot să râdă și din alte motive, nu doar de bucurie. Ce să-i faci, eram un prostănac...

Până să descopăr realitatea amară, zilele erau mai luminoase. Cerul era mai senin. Puteam să umblu în voie ore întregi prin mica grădină a casei noastre, uitându-mă la pământ, la frunze și la viermii maronii care ieșeau după ploaie. Descopeream ceva nou în fiecare clipă. Singurul copac din grădină îmi era un adevărat prieten, plin de viață și atent, care înflorea de fiecare dată când ne întorceam din vacanța de

Nouruz¹. Știam că face asta de bucurie, pentru că înflorea doar o dată, doar când reveneam noi. La câteva zile după întoarcerea noastră, florile se scuturau și arătau diferit, apoi rodeau cireșe roșii, gustoase. Era datoria lui să ne dea fructe, însă florile nu aveau nici un alt motiv să existe decât să-mi ureze mie bun venit: dintre toți ai casei, eu îl iubeam cel mai mult.

Uneori mă jucam cu razele de soare care intrau în camera mea prin faldurile perdelei. Simțeam că mă fac nevăzut în pulberea care se rotea prin ele.

Noaptea, stelele străluceau cam ciudat, dar luna... Luna era cu totul altceva! Nu se supunea nici unei reguli și nici unei legi, se purta ca un copil încăpățânat. Misiunea ei era să lumineze cerul nopții, însă dacă nu dorea, nici nu-și făcea apariția. În schimb, se arăta pe neașteptate când nu avea voie. Sărea pe furiș în mijlocul cerului. Uneori o vedeam și dimineața, lângă soare. Își lua o culoare ștearsă, ca să n-o observe nimeni, și râdea ștregărește. Alteori, își ȳtea doar cornul și se uita cu coada ochiului la noi. Însă atunci când se dovedea ascultătoare, nimeni nu putea să îi reziste. Apărea la asfințit, cu hainele frumos rânduite, cu fața curată și părul pieptănat, strălucitoare și cuminte, fermecându-ne pe toți. Toată lumea o lăuda și i se uitau toate poznele. Orișicum, era un tovarăș de joacă fără pereche. Pregătită oricând să fugă după mine, ne învârteam amândoi în jurul havuzului și, fără nici cea mai mică greșeală, se oprea exact când mă opream și eu. O dată nu s-a întâmplat să greșească și să facă

1. Anul Nou iranian, sărbătorit la echinocțiul de primăvară (20/21 martie) (n. tr.).

un pas mai în față! Credeam că suntem legați unul de altul, că era prietena mea, pentru că numai după mine venea. Mă întindeam în curte și n-o scăpam din ochi. Acolo era un du-te-vino neconținut, dar ea nu îi urma pe ceilalți. Era întocmai ca mine. Nimeni nu putea să o forțeze să facă ceva... Da, eu eram luna, iar Arash era soarele. El venea la timp, pleca la timp și nu încălca niciodată regulile.

În zilele acelea liniștite, când încă nu știam că sunt prost, cercetam cu grijă tot ce mă înconjura; niciodată apoi n-am mai avut un spirit de observație atât de pătrunzător.

Ziua în care am înțeles că a fi prost nu e un lucru bun a fost de-a dreptul groaznică. Mergeam la unchiul, la câteva case depărtare de a noastră. Khosrou și prietenii lui se jucau pe stradă. El nu era ca Arash al nostru, să stea numai cu nasul în cărți. Era un neastâmpărat. Unchiul îi spunea:

— Învață și tu de la Arash! E mai mic decât tine cu un an și sunteți totuși în aceeași clasă. El ia premiul întâi în fiecare an. Pe tine te paște corigența. Ai să vezi că el o să ajungă domnul doctor, iar tu – șoferul lui. Să nu zici că nu ți-am spus!

Fataneh Khanom¹, mama lui Khosrou, se făcea foc de supărare când unchiul vorbea așa.

— Vezi să nu! riposta ea. Băiatul meu îi ține la degetul mic pe zece ca el. (Eu mă uitam atunci la degetul lui Khosrou, dar nu mi se părea c-ar fi putut să țină pe cineva în el.) Și de când e cu un an mai mic? Sunt doar câteva

1. *Khanom* – „doamnă”, termen de adresare folosit și în limbajul familiar, între rude și persoane apropiate (n. tr.).

luni diferență. Ei și-au dat mai repede băiatul la școală, al meu e unde trebuie. Însă lumea nu ține seama de asta și-l întreabă: „Cum, ești mai mare, dar coleg cu el?”. Oamenii își închiuie că al meu n-a trecut clasa.

— Ai răbdare, nevastă, are vreme să nu treacă clasa...

— Vai, vai! Cu un tată ca tine, ce noroc să aibă? Uite, ei mereu sunt de partea fiului, în timp ce tu te tot iei de copilul meu.

Când mama nu era de față, nevasta unchiului meu, Fataneh Khanom, obișnuia să spună:

— Doamna își închiuie că e mare brânză că s-a dus la facultate. Orice neica-nimeni poate acum să facă facultate. Dar ea face pe grozava. Eh, las' că vede ea... Dumnezeu e mare și le vede pe toate și copilul ăsta al ei o să rămână un prost, cum se uită așa ca un surdo-mut la oameni. A știut Dumnezeu c-o să-i iasă pe nas lauda cu copiii ei.

Spunea toate acestea de față cu mine pentru că eu eram, desigur, prost. Nu vorbeam, nu eram atent și nu puteam să-i zic mamei ce auzeam. Dar cum o vedea pe mama, uita ce spusese și îi vorbea mios:

— Dumneata ai școală, știi mai bine ca noi. Mama răspundea:

— Mă lăudați peste măsură... nu e așa. Apoi se fâstâcea și nu mai spunea nimic.

Mi se făcea milă de Fataneh Khanom, care uita totul așa de repede. Dacă aș fi putut vorbi, sigur i-aș fi amintit.

Oricum, în ziua aceea, Khosrou m-a văzut și m-a strigat:

— Shahab, prostule, ia vino aici!

Am alergat până la el. A îngenuncheat în fața mea, și-a pus mâinile pe umerii mei și a spus:

— Bravo, ce băiat cuminte! Acum, dacă le arăți prietenilor mei ce prostănac cuminte ești, îți cumpăr o înghețată mare, bine? Pune-ți capul jos, în colțul ăsta, și lipește-ți picioarele de perete.

Pe jos era murdar, plin de noroi, iar mie nu-mi plăcea noroiul. M-am uitat în jur ca să găsesc un loc mai bun sau ceva pe care să-mi sprijin capul.

— Ce mai aștepți? s-a răstit Khosrou. Tu ești un prostănac ascultător, hai, repede, capul în pământ. Pentru mine...

Trebuia să fac asta pentru el. Mi-am pus vesel capul jos și am ridicat picioarele pe perete. Toți s-au pornit pe răs, după care Khosrou mi-a zis:

— Acum freacă-te de pământ până cureți locul lună.

Am șovăit. Pe jos era mizerie și, de fiecare dată când mă murdăream, mama mă certa.

— Hai, mai repede, fii ascultător! Uite, copiii te aplaudă, toți te aplaudă.

Nu aveam încotro, ei ardeau de nerăbdare să fac asta, așa că m-am întins pe pământ, iar copiii au aplaudat și mi-au spus, râzând:

— Bravo, prostule, bravo! Hai, de-a dura!

Cu cât mă rostogoleam mai mult, cu atât mai tare se tăvăleau și ei de răs. Știam că mama o să mă certe, dar nu-mi păsa, mai important era să le fac pe plac lui Khosrou și prietenilor lui.

Faraj Grăsanul a întrebat:

— Adică, orice îi spui, el face?

— Da, cum să nu facă, e prostovanul meu cuminte.

Faraj s-a uitat în jur.

— Atunci, spune-i să bea din jgheab!

— Ei, n-o să bea, a intervenit Farhad. Oricât de prost ar fi, din jgheab n-o să bea.

— Păi el spune că face orice-i zicem.

— Da, a completat Khosrou. Face orice îi zic eu.

— La pariu că n-o să bea din jgheab! Ce spui, Khosrou? Punem pariu?

— Pe ce?

— Pe cuțitul ăsta cu mâner de sidef. Dar dacă nu bea, îmi dai bicicleta ta.

— Poftim?! Cum adică, o bicicletă face cât un cuțit? Țăsta e prostul, nu eu.

— Bine, atunci mi-o împrumuți o săptămână, de acord?

— Nu! O zi.

— Bine.

Khosrou a venit lângă mine. M-a luat pe după umeri și mi-a spus:

— Shahab drăguțule, te rog eu ceva: ia arată-le ăstora cât ești de ascultător. Hai, ia o înghițitură mică din jgheab, apoi mergem să-ți cumpăr un sendviș mare de tot și o înghețată, bine?

Nu! Nu voiam, ah... apa era tulbure, cu viermi, și mirosea urât. Am întors capul scârbit.

— Shahab, scumpule, nu mă face de răs de față cu prietenii mei. Nu mă iubești? Hai, fii ascultător, doar o înghițitură.

— Ei, n-o să bea, a spus Farhad. Ți-am zis, oricât de prost ar fi, știe și el că nu trebuie să bea așa ceva.

— Ba da, o să bea! O să-i spun să bea și o să bea. Hai, nu te mai fandosi, doar o înghițitură.

Mi-era teamă de viermii din apă. M-am smuls din mâinile lui și am dat să fug spre casă, dar n-am apucat să fac nici doi pași, că m-a prins de gulerul cămășii.

— Hei, încotro? Crezi că te las să pleci? Până nu bei de aici, nu pleci nicăieri.

Îmi venea să plâng și simțeam că mi se face rău. M-a prins de ceafă și mi-a împins capul spre canal.

— Băieți, puțină încurajare! Aplaudați-l și o să vedeți c-o să bea.

Nimeni n-a mai bătut din palme. Se pare că tuturor le era greață. Mi-a băgat cu forța capul în apă. Am atins cu nasul nămolul puturos. Simțeam că mă sufoc. Dintr-odată, s-a întâmplat o minune: Khosrou a slăbit strânsoarea și am reușit să-mi ridic capul. L-am auzit pe Arash strigând:

— Lasă-l în pace! Idiotule!

M-am prăbușit într-o parte. Mi s-a făcut rău și am vomitat.

— Idiot nesimțit, ce ai cu copilul ăsta? Ești nebun? Poate să moară dacă bea apă de aici.

— Ba să știi că frate-tău e nebun, prost și nerod. Ar face orice pentru o înghețată. El singur a vrut să bea din apa asta, pentru un sendviș și o înghețată. Nu-i așa, băieți?

— Așa e, a recunoscut Farhad. Frate-tău e nebun. N-ar trebui să-l lași singur pe stradă.

— Tu să taci, că și tu ești nebun.

— Ba nu, voi amândoi sunteți nebuni. Da-da, și tu. Dacă ai fi întreg la cap, n-ai mai toci atâta.

Arash m-a luat furios de mână și m-a tras spre casă.